

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1983-1984

3 MEI 1984

BELEIDSNOTA

DIRV-actie

Visie op een vernieuwd Vlaams industrieel beleid

ONTWERP-RESOLUTIES

ingediend door de Vlaamse Executieve

Zie :
227 (1983-1984)
. – Nr. 1 : Beleidsnota

DIRV-ACTIE — VISIE OP EEN VERNIEUWD
VLAAMS INDUSTRIEEL BELEID

ONTWERP-RESOLUTIES GOEDGEKEURD DOOR
DE VLAAMSE EXECUTIEVE D.D. 2 MEI 1984

1. UITGANGSPUNTEN

Bij het voeren van een vernieuwd industrieel beleid in Vlaanderen dient men uit te gaan van een aantal belangrijke overwegingen.

1. De Westerse economieën — en zeker de Vlaamse economie als één der meest open economieën ter wereld — worden geconfronteerd met diepgaande structurele wijzigingen. De economische recessie, die gepaard gaat met een vertraagde zelfs negatieve groei van produktie en handel in de meeste geïndustrialiseerde landen, verscherpt de concurrentie, vertraagt de investeringen en mondt uit in ontwrichte openbare financiën. De recessie en de structurele onevenwichten in de Vlaamse economie veroorzaken ook in Vlaanderen massale werkloosheid.

2. De industrie is ook voor de Vlaamse economie het draagvlak van de welvaart. Hoge toegevoegde waarde, hoge produktiviteit en goede exportprestaties moeten borg staan voor tewerkstelling en inkomen voor de Vlaamse bevolking.

3. Gezien de groei van de actieve bevolking, het peil van de werkloosheid en de structuur van de Vlaamse economie, is een vernieuwd industrieel beleid de hoofdfactor van het streven naar een betere werkgelegenheid in Vlaanderen. Maar het werkgelegenheidsprobleem zal daarnaast ook andere maatregelen inzake een economisch verantwoorde herverdeling van arbeid en inkomen en inzake parallelle tewerkstelling vergen.

4. Vlaanderen beschikt onbetwistbaar over troeven op basis waarvan het succesvol structurele aanpassingen kan doorvoeren. Het heeft een dynamische, goed geschoolde bevolking, een groeiende industriële produktie, een uitstekende geografische ligging en een sterke exportpositie.

5. Niettemin zal de toekomst van de Vlaamse industrie in het gedrang komen als de produktietechnieken en het produktie- en exportpakket de evolutie in de wereldeconomie niet op de voet volgen.

6. De Vlaamse overheid is zich bewust van de kansen en de bedreigingen van de industrie in Vlaanderen en wil onder eigen verantwoordelijkheid en met een geëigende aanpak versneld die industriële en economische toekomst van Vlaanderen voorbereiden en veilig stellen.

7. Het industrieel beleid dient gekaderd te worden in een breed sociaal-economisch programma dat als doelstelling heeft bij te dragen tot een optimale werkgelegenheid langs exportgeleide groei en verhoogde afzetmogelijkheden op de binnenlandse markt. Dit programma dat wordt opgesteld en uitgevoerd na overleg met de sociale partners, bevat de doelstellingen, de algemene beleidslijnen en de in te zetten middelen van een gewestelijke economische en sociale politiek.

8. De staatshervorming van 1980 heeft een juridisch kader geschapen voor een gewestelijk industrieel beleid. Zij wordt evenwel traag en onsamenvattend uitgevoerd, er ontstaan talrijke bevoegdheidsconflicten waardoor een gewestelijk beleid bemoeilijkt wordt.

II. BASISOPTIES

9. Het industrieel beleid van de Vlaamse Regering omvat

het geheel van maatregelen en instrumenten met het oog op de verhoging en verbetering van de industriële produktie, de handel en de werkgelegenheid. Vermits in het kader van de gewestbevoegdheden de impact op de onderscheiden elementen van de kostenstructuur van de ondernemingen en de verdeling van arbeid en inkomen eerder beperkt is, ligt het actieterrein van de Vlaamse overheid vrijwel uitsluitend op het vlak van de structuurvernieuwing die moet leiden tot nieuwe, economisch produktieve werkgelegenheid.

10. Het industrieel beleid moet in al zijn aspecten tot de exclusieve bevoegdheid van de Gewesten behoren in het kader van de economische en monetaire unie in België.

11. Om deze bevoegdheid te kunnen uitoefenen dienen alle daartoe voorziene middelen, gelijktijdig met de bevoegdheden, aan de Gewesten overgedragen te worden in uitvoering van de wetten op de staatshervorming van 1980.

12. Het Vlaams industrieel beleid zal binnen een evenwichtig geheel van maatregelen gericht op herstructurering en versterking van bestaande en stimulering van nieuwe activiteiten, de klemtoon leggen op de noodzakelijke versnelde vernieuwing en expansie van industriële produkten en produktiemethoden met voldoende groeikansen. Deze prioriteit vereist een zekere selectiviteit van de schaarse middelen doch verwaarloost geenszins traditionele sectoren en produkten.

Renovatie, reconversie, innovatie en vernieuwing zijn begrippen die economisch dezelfde betekenis hebben : zij strekken ertoe het industrieel potentieel te ontwikkelen en finaal – zowel direct als indirect – nieuwe en duurzame werkgelegenheid tot stand te brengen.

De overheid zal deze vernieuwing begeleiden en oriënteren in een globaal sociaal-economisch programma waarbij alle aspecten van het welzijn van de Vlaamse bevolking optimaal betrokken worden en waarin de doelstellingen, de beleidslijnen en de middelen van een industriële politiek, na overleg met de sociale partners, vervat zijn.

13. De Vlaamse overheid wil een industrieel beleid voeren in samenwerking met de industrie, zowel werkgevers als werknemers. De Vlaamse overheid zal op selectieve wijze private initiatieven stimuleren en indien nodig zelf actief aan de vernieuwing participeren door het nemen van eigen initiatieven.

14. Het instrumentarium waarover de Vlaamse overheid beschikt om het industrieel beleid te ondersteunen en te richten, zal meer gecoördineerd, meer doorzichtig en toegankelijk gemaakt worden.

15. Het onderwijs, en in het bijzonder het wetenschappelijk onderzoek (zowel toegepast als fundamenteel), zijn belangrijke pijlers van de industriële vernieuwing die zich opdringt.

De staatshervorming van 1980 is nog steeds niet uitgevoerd wat betreft de overheveling van de middelen inzake toegepast wetenschappelijk onderzoek en onderwijs (tweede-kansonderwijs, sociale promotie).

Het onderwijs en het wetenschappelijk onderzoek moeten als een samenhangend pakket aan de Gemeenschappen en Gewesten worden overgedragen.

De Vlaamse overheid wil het wetenschappelijk onderzoek beter, beter gecoördineerd en meer in samenwerking met de Vlaamse industrie uitbouwen om het aldus te activeren en beter te valoriseren.

Het onderwijs moet in nauwe samenwerking met het wetenschappelijk onderzoek en met het Vlaamse bedrijfsleven vol-

doende snel kunnen inhaken op de nieuwe noden van het vernieuwd industrieel beleid.

Bijscholing, omscholing van leerkrachten, aanpassing van de curricula, oprichting van nieuwe richtingen en opties ter vervanging van structuren en opleidingen zonder toekomstperspectieven, zijn noodzakelijk.

16. De Vlaamse overheid zal in de domeinen waar ze bevoegd is, ook in het kader van het vernieuwd industrieel beleid, een actief buitenlands beleid voeren.

17. De economie moet voldoende soepel zijn om zich aan te passen aan de gewijzigde randvoorwaarden die worden opgelegd door een preventief en efficiënt milieubeleid.

III. CONCRETE BELEIDSASPECTEN

Inzake regionalisering

18. Vlaanderen moet volwaardig en op autonome wijze een coherent industrieel beleid kunnen voeren. Daartoe is het volgende nodig.

– Op korte termijn dienen de wetten van 8 en 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen volledig uitgevoerd te worden. In dit kader moeten dringend de hefboomen van het industrieel beleid, het toegepast wetenschappelijk onderzoek, en de investerings- en commerciële politiek geregionaliseerd worden.

Deze hefboomen zijn onder meer :

- de kredieten en instellingen voor toegepast wetenschappelijk onderzoek (IWONL, Prototypes, R & D-contracten, initiatieven inzake toegepast wetenschappelijk onderzoek in sector nieuwe technologieën, DNB, Fonds voor Punttechnologieën . . .) ;

- overheidsmiddelen voor investeringen in geregionaliseerde sectoren : Investes, FIV, NIM, Participatiefonds voor KMO's, landbouwkredieten ;

- kredieten en instellingen ter bevordering van de buitenlandse handel : BDBH, Fonds voor Buitenlandse Handel, Copromex, Leningen van Staat tot Staat, NDD Deze kredieten en instellingen met een internationale dimensie moeten verder naar de Gewesten gedecentraliseerd worden.

– De middelen voorzien ter uitvoering van de opslorplingsprogramma's moeten in verhouding tot het gewestelijk aandeel in de werkloosheid aan de Gewesten overgedragen worden.

– De Gewesten dienen betrokken te worden bij de compensatiebestellingen en de industriële implicaties van de overheidsbestellingen.

– De Gewesten en Gemeenschappen dienen hún bevoegdheden op internationaal vlak volwaardig te kunnen uitoefenen.

– Indien deze voorwaarden op korte termijn vervuld worden, moeten, om een coherent regionaal industrieel beleid te kunnen voeren, onder meer :

- de zogenaamde nationale sectoren geregionaliseerd worden zowel inzake bevoegdheid als inzake financiering ;

- het onderwijs onder de bevoegdheid Gemeenschappen ressorteren ;

- de Gewesten en Gemeenschappen betrokken worden bij het vastleggen van het algemeen economisch normatief kader dat onder de nationale bevoegdheid blijft behoren en bij

het nationaal openbaar investeringsprogramma.

De Vlaamse Raad en de Vlaamse Executieve, na raadpleging van de sociale partners, zullen op basis van de in deze resoluties opgenomen beginselen een globaal actieplan uitwerken om samen een autonoom en samenhangend industrieel beleid op gewestelijk vlak te kunnen voeren door een volledige en correcte uitvoering van de staatshervorming van 1980.

Inzake het industrieel beleid in Vlaanderen

19. Een passende vernieuwing en expansie moet nagestreefd worden in alle industriële sectoren, in alle ondernemingen wat produkten en produktiemethoden betreft.

20. De Vlaamse Regering onderstreept dat een vernieuwd industrieel beleid moet kaderen in een globale aanpak van alle sociale en economische aspecten van de ontwikkeling van Vlaanderen.

Daartoe moeten ook bepaalde aspecten van het onderwijsbeleid, de beroepsopleiding, de sociale en maatschappelijke aspecten van de invoering van nieuwe technologie in de SERV – in het bijzonder in de Stichting Technologie Vlaanderen – in het VESOC en door de overheid zelf op een permanente wijze onderzocht, in de industriële vernieuwing ingeschakeld en op elkaar afgestemd worden.

21. Dit beleid vanwege de overheid kan diverse actieterreinen bestrijken.

Informeren en sensibiliseren

De overheid zal alle verantwoordelijk ken op diverse beleidsniveaus motiveren om mee te werken aan de industriële vernieuwing in Vlaanderen en hen informeren over nieuwe mogelijkheden inzake produkten, produktietechnieken en markten.

Ondersteunen

De overheid zal op selectieve wijze industriële vernieuwing en expansie ondersteunen. Prioritair zullen de ondersteuningsinspanningen gericht worden op industriële bedrijvigheden die een hoge toegevoegde waarde en leefbare werkgelegenheid kunnen creëren en op regio's met grote tewerkstellingstekorten. Deze selectieve ondersteuningspolitiek kan diverse vormen aannemen : subsidie, fiscale stimuli, participatie, contracten, leningen enzovoort, en dit in de diverse stadia van de industriële bedrijvigheid (onderzoek en ontwikkeling, investering, commercialisering).

Industrieel overheidsinitiatief

Omwille van het strategisch belang (bevorderen en beveiligen van de industriële toekomst van Vlaanderen) bij gebrek aan voldoende private initiatieven kan de overheid, bij voorkeur in samenwerking met de private sector, eigen initiatieven ontwikkelen inzake prospectie, onderzoek, investeringen en commercialisering. In het kader van de gelijkwaardigheid tussen privé en openbaar initiatief zal de GIMV mede als motor fungeren van een vernieuwd industrieel beleid door nieuwe toekomstgerichte industriële activiteiten te ontwikkelen en te exploiteren.

22. De Vlaamse Regering zal een Vlaams Planbureau uitbouwen teneinde via indicatieve planning op middellange en lange termijn de coherentie en de continuïteit van het industrieel beleid te verzekeren.

Het Vlaams plan zal kwalitatief en kwantitatief de grote na te streven doelstellingen inzake de voornaamste sociale en economische indicatoren van de Vlaamse Gemeenschap vastleggen.

Daartoe zal men op regionaal vlak de vereiste gegevens dienen te verzamelen en te verwerken. Het plan zal voor overleg aan de sociale partners voorgelegd worden waarna de Vlaamse Raad erover beslist.

Het plan zal tot stand komen via samenwerking en inbreng van onder meer de GOM's, de intercommunales, de STC's en als referentiebasis dienen voor de uitvoering en de evaluatie van het gewestelijk industrieel beleid.

23. Het vernieuwingsbeleid impliceert ook de voortzetting van het beleid inzake ondernemingen en sectoren in moeilijkheden.

De VESOC-richtlijn – zowel wat het eigenlijk beleid inzake ondernemingen in moeilijkheden als wat het preventief beleid betreft – zal verder gevolgd worden. Wat de zogenaamde nationale sectoren betreft, zal de Vlaamse Regering een eigen beleid ter zake voorbereiden.

24. De Vlaamse Regering zal in haar vernieuwd industrieel beleid bijzondere inspanningen doen voor de KMO's die industriële activiteiten ontwikkelen. Dit beleid zal erop gericht zijn de KMO's te ondersteunen en te begeleiden en actiever te betrekken bij alle aspecten van het industrieel beleid. Die ondersteuning zal gebeuren onder meer via op te richten bedrijvencentra, steun aan lokale initiatieven, sterkere betrokkenheid bij onderzoek, exportpromotie en overheids- of compensatiebestellingen en administratieve vereenvoudiging, ontwikkelen van samenwerkingsverbanden tussen grote en kleine industriële ondernemingen.

25. De Vlaamse Regering zal de middelen waarover zij beschikt om het industrieel beleid uit te voeren, coördineren en vereenvoudigen. De industriële hefboomen zullen gegroepeerd worden rond drie hoofdopdrachten : onderzoek en ontwikkeling, steun aan investeringen en commercialisering. Deze hergroepering moet tevens leiden tot een continue politiek inzake overheidssteun, tot administratieve vereenvoudiging en grotere toegankelijkheid. De Vlaamse administratie zal meer ingeschakeld worden bij de uitvoering van dit beleid. De sociale partners zullen bij het bepalen van het beleid en bij de uitvoering ervan betrokken worden.

26. De Vlaamse Regering wil met de sociale partners een ruim en systematisch overleg organiseren en in stand houden over het te voeren en gevoerde industrieel beleid. Het VESOC zal geïnstitutionaliseerd worden als overlegorgaan tussen de Vlaamse Executieve en de sociale partners. Het overleg tussen de sociale partners zal in de SERV over brede mogelijkheden en opdrachten beschikken om op gepaste wijze de sociale partners te betrekken bij de conceptie, uitvoering en evaluatie van het industrieel beleid.

Brussel, 2 mei 1984.

De Voorzitter van de Vlaamse Executieve,

G. GEENS
